

Szerkesztőség:

Templomudvar

Adóhivata.

Sándor régens.

Paul Szemere

Sürgöncim: „Délb.

Telefonszám: 137.

VI. Köstlergasse 4

BÁCSKA

Előfizetési árak:

Egy óra - 10 dinár

Negyedévre 30 dinár

Félévre - 60 dinár

Egyes szám ára:

50 PARA.

Novisad-Ujvidék, 1922. jan. 22.

POLITIKAI NAPILAP

III. évf. 18. szám. VASÁRNAP

Az erdélyi

magyar néppárt megalakulása a jobb idők hajnalát jelenti azok számára, akik évek óta az oknélküli gyűlölködés, az elfogultság és a túlfűtött, türelmetlen sovinszta láz ádáz csatájában nem tudhatták megérteni, hogy nem államok alkotmányában, sem a békeszerződésekben biztosított, de egész egyszerűen **emberi jog** számukra is az élet. A kolozsvári pártprogram világos utmutatásai legyen kiábrándulás azoknak, akik az új államokon belül mindenütt „kémekeket” és mindenütt „irredentákat” szimatolnak. Erdély magyarságának világos állásfoglalása bátorítólag fog hatni az utódállamok minden nemzeti kisebbségeinek törekvéseire, céljaik világossága és törekvéseik őszintesége pedig megnyugtatólag fog hatni — hisszük — minden fórumok előtt, ahol eddig annyi bizalmatlansággal szemlélték a nemzeti kisebbségek természetes törekvéseit. Nincs egyetlen politikusa a kisantant államainak, aki a békeszerződésben biztosított kisebbségi jogok elveivel ellenkező szellemben nyilatkozott volna. Azok az államférfiak, akik évtizedek szívós és lankadatlanul kitartó küzdelmeiben harcoltak a nemzeti kisebbségek felszabadításáért s a nemzeti államok megteremtéséért, azok, a felszabadítás történelmi sikere után nem vállalhatták annak a politikai programnak felelősségét, amely az elnyomottakból elnyomókat akar nevelni. Ezek a politikusok vallomásaikban ha sovének is, de nem türelmetlenek s a maguk igazságainak megbélyegzését kellene abban a politikában látniok, amelyet egy olyan rendszerről kópiáztak le, amely ellen egy egész életen keresztül hirdették a harcot. Minden politikusnak, aki csak valaha is részt vett az utódállamok megalapozásában, önmaga és hirdetett igazsagai iránti erkölcsi kötelessége, hogy a más nemzetiségekkel szemben is azonos mértékkel mérjen. Ez az egyetlen út, amely a békéhez és társadalom nyugalmához vezet. A nemzeti kultúra, az anyanyelv és az évszázadok alatt a lelkekbe gyökerezett történelmi erők és értékek védelme egyképen mindenkié, minden nemzetiségé. Ez a felfogás diadalmaskodik — egyelőre — Erdélyben, ahol a magyarság, mint nemzeti kisebbség, politikai és gazdasági érdekeinek védelmében pártot alakíthatott. Az ut új is tövises, de az erdélyi példa utmutatás mindazoknak, akik ma még sikertelenül küzdenek az elfogultság és az indokolatlan gyűlölködés ellen. Szlovenszko magyarsága után most a Királyhágón túl is megmozdulnak testvéreink. Az utódállamok magyarsága öntudatra ébred.

Meghalt a pápa

Róma, január 21. A legújabb jelentések szerint, XV. Benedek pápa őszentsége állapota péntekről szombattól virradó éjjel aggasztó tüneteket öltött. Az éj folyamán 18 biboros jelenlétében feladták az utolsó kenetet a pápának.

A pápa a halotti szentségek felvétele után magához kéréte államtitkárát, akivel Gasparri biboros jelenlétében 20 percig beszélt, utolsó akaratát nyilvánítva. A pápa ereje láthatóan fogy, állapota teljesen reménytelen, ereje elhagyta, s most már csak összefüggéstelen mondatok hagyják el ajkait. Hajnali félháromkor a pápa magánképnájában, majd négykor ismét misét mondtak. Reggel öt órakor megjelent a haldokló pápa szobájában Persia gróf,

a pápa unokaöccse. Negyedhétkor orvosa megvizsgálta és megállapította az agónia megkezdődését. A szívműködés tényleg, érverése kihagy, életereje láthatóan fogy. A halála minden percben bekövetkezhetik.

A Szent Péter téren hatalmas néptömeg várja a kiszivárgó híreket. Az összes templomokban a pápáért imádkoznak. A Vatikánba a világ minden részéből százával érkeznek az érdeklődő táviratok.

A jan. 21-iki reggeli olasz lapok gyászkeretben jelentek meg és azt jelentették, hogy XV. Benedek pápa a hajnali órákban kilehelte lelkét. Az egész éj folyamán óriási embertömeg állta körül a Vatikán épületét és nyugtalanul várta az állapotáról érkező híreket.

Protics a horvát kérdéstről

Beograd, jan. 21. (Eredeti távirat). A parlament szombati ülését dr. Ribár elnök délelőtt 10 45 órakor nyitotta meg. Mután a titkár felolvasta a múlt ülés jegyzőkönyvét és azt elfogadták, áttértek dr. Lukinics Ede demokrata képviselő interpellációjára, mely a külügyminiszterhez van intézve: 1. Milyen értesülések vannak a külügyminiszternek Zita exkirályné Magyarországra való visszatérésére vonatkozólag? 2. Megiette-e a beogradi kormány a szükséges diplomáciai lépéseket és 3. Mi erre vonatkozólag a szövetségesek állásfoglalása?

Dr. Nincsiccs Moncsiló külügyminiszter az interpellációra rögtön megadja a választ és megjegyzi, hogy Zitanak Magyarországra való visszaéréséről ő is értesült több helyről, de ezek közül egy híresztelés sem mondható megbízhatónak. Mindazonáltal a hírek nem nélkülöznek minden alapot, mert ma apság minden meglepetéssel számíthatunk. Kormányunk megtette az összes óvintézkedéseket, hogy minden lehetőségre el lehessen készülni.

A külügyminiszter már is utasította a budapesti jogoszláv követet, hogy a magyar kormányköröket világosítsa fel Zita visszatérése esetén bekövetkező súlyos politikai bonyodalmakról. Hasonló utasítást kaptak már a budapesti, csehszlovák és román követ is. Ezenkívül Olaszország is minden erővel küzd a Habsburgok restaurációja ellen és ebben az irányban hajlandó minden tekintetben támogatni a kisantant akclóját. Dr. Nincsiccs reméli, hogy ilyen esetben Lengyelország is a bizantini mellé állana. Ami a nyugati államokat illeti, azok megmaradnak eddigi álláspontjuk mellett.

Dr. Nincsiccs továbbá hangsúlyozni kívánja, hogy az SHS államnak nincsen édeke sem köze a magyarországi kormányforma kérdéséhez. Azonban a Habsburgok restaurációja egész Európát érdekli és az ellen küzdeni fog minden igyekezettel.

Dr. Lukinics az interpelláló kijelenti, hogy a választ tudomásul veszi. A kormánypárt a külügyminiszter választát, élénk helyeslés közben szintén elfogadta.

Ezután áttérnek a napirendre: a kormány deklarációja körül vita folytatása. Dacára az idő előrehaladottságának, Protics Szojón az egész parlament feszült érdeklődése mellett megtartja beszédét.

Protics azzal kezd, hogy a kormány nyilatkozatában benne kell lennie annak a ténynek a leszögezése is, hogy milyen módon kívánja a kormány bel- és külpolitikáját folytatni. Ez alkalommal a kormány elmulasztotta ezt. Nem lehet ménttségül felhozni még azt sem, hogy csupán rekonstrukción van szó. Hiszen új belügyminisztere és több új tagja van a mostani kormánynak. A parlamenti rendet mindig be kell tartani. Államunk állandó gazdasági, pénzügyi, közlekedési és politikai válságban van. A képviselők alig látogatják a parlament üléseit. 419 képviselő közül csupán 300 képviselő vesz részt a parlament munkájában és ezek is rendetlenül. Protics további beszédében támadja a házszabályt, különösen a képviselői eskü letételére és a mandátumok verifikálására vonatkozó cikkeket. A belpolitikában elkövetett súlyos hibákról is említést tesz, különös tekintettel a horvát és szlovén nép elégedetlenségére. Követeli, hogy a kormány mielőbb hagyjon fel az ilyen káros politikáival, mert a kormány sokkal nagyobb mértékben okozója ennek az elégedetlenségnek, mint maguk a horvátok. Az alkotmányról szólva, megjegyzi, hogy az egy csöppet sem szabadelvű és hogy annak meghozásával a szerbek egy lépéssel visszahanyatlottak.

A demokrata-radikális koalíció komolytalan és természetellenes politikai csoportosulás, melynek más körülmények között nem lenne létjogosultsága. A pénzügyi és gazdasági politika a lehető legrosszabb: a közlekedés terén az állapotok már tűrhetetlenek voltak. Beszédét azzal fejezi be, hogy reméli, hogy a kormány rövidesen számolni fog a horvátok kívánságaival és egészen új mederbe tereli eddigi végzetes politikáját.

Utána dr. Kukovec Vjekoszláv mond rövid beszédet, melyben helyesli a kormány politikáját. — Az elnök délután 1.10 órakor kerekül be az ülést; következő hétfőn délután.

Orosz győzelem Karéliában.

Helsingfors, jan. 21. (Eredeti táv.) Karélia szabadságharca végetért. Az orosz vörös hadsereg csapatai minden fontosabb pontot elfoglaltak. A lakosság kétségbeesetten és óriási tömegekben igyekeznek Finnországba menekülni.

A hadinyereségadó

Hogyan történik a felebbezés?

Ujvidék, jan. 21. (A Délbácska munkatársától.) A hadinyereség, jövedelem- és vagyonadó kérdése tarja ma igazalomban a város adófizető polgárait. Mindenki csak a nagy összeg miatt panaszkodik, pedig ez csak a javaslat és ha valaki az adófelszámolási bizottság előtt be tudja bizonyítani, hogy mértékellenül nagyszámú rólak reá, akkor a bizottság módosítani fogja a kivetett adó nagyságát. Hogy a közönség minden erre vonatkozó dolgot meg tudjon, munkatársunk kérdést intézett illetékes helyen, hogy milyen módon történik majd az adóügy végleges elintézése.

A Délbácska által közölt hadinyereségadó kimutatás ellen lehet orvoslattal élni, — mondta informátorunk. A hadinyereség-, jövedelem- és vagyonadó, kivetését végző bizottság munkájával mindig csak a kincstár érdekeit tartotta szem előtt és ennek alapján dolgozta ki javaslatát. Az erre vonatkozó észrevételek megtevétele már az adófizetők dolga. Azért tessék ki közszemlére az összes javaslatokat, hogy mindenki beletekinthessen és nemcsak a saját maga, hanem polgártársainak az adójára vonatkozólag is megtehesse észrevételeit. Ezt irásbelileg meg lehet tenni, de szóbelileg is annak idején az adófelszámolási bizottság előtt. Az irásbeli előterjesztéseknél az hiszem sokkal jobb lesz, ha mindenki szóbelileg adja elő kifogásait a kivetett adóra nézve. A kérvények csak a tisztviselők részére jelentenek nagy munkát, az eredmény sokkal biztosabb, ha az összes érveket felsorakoztatva, a felszámolási bizottság előtt mutatnak rá arra, hogy az adó megállapítása nem történt az illető vagyoni helyzetének és üzleti nyereségének megfelelően. Az adófelszámolási bizottság munkáját csak később kezd meg, azért mindenki jótesszi, ha már most hozzájárul az adatok beszerzéséhez, amelyek alapján a reá kivetett adó nagyságát a maga javára megtudja változtatni.

Ma számunkban a IV. kerület adófizetőinek hadinyereségadó javaslatát közöljük:

Farkas Lajos	13500	13500	7500
Heleisz Ferenc			32204
Herzog István	3470	3900	3800
Mogin Toma	35672	35672	35672
Schaner Ede	1228		15100
Blum József	15500	20200	2600
Schlanger Mór	50000	21500	15500
Schreiber Ármán	22100	22100	35105
Reich Mátyás	5480	5880	105638
dr. Apity Lyubomir		104700	105638
Bauer István	2600	8700	19500
Gausz Károly	16975	34050	33570
Kranmer Nándor	9480	9480	12200
Kolárszki Veszellin	31850	78200	96650
Ländler Lajos	2557	6863	18528
Löwenberger Hermann	32090	57605	79305
özv. Banhauer Károlyné	33088	44925	68412
Berger Salamon	19500	20000	15000
özv. Dassing Jánosné	35659	48278	77678
Flaman Péter	42860	42860	43100
Geiger Márk	16000	21600	33440
Gavrilovics Ignác	5728	11008	40352
Kreinicker Béla	8074	8074	13400
Nisevity Száva	40920	106240	79640
Reich Jakab fia	13000	13000	18000
Rákos Dusan	17400	27900	65040
Sattler Nándor	56479	91905	128032
Veli Vilmos	189600	228000	184200
Jerkovics Jovan	12651	16644	61334
Weisz Szlavko			76400
Steiner Lajos	5480	11480	18300
dr. Hadzsi Koszta	2834	10120	27641

Poincaré látogatása a Párisban akreditált követeknél.

Páris, január 21. (Eredeti távirat.) Poincaré meglátogatta a külföldi államok párisi képviselőit, mely alkalommal a német követ előtt kifejtette, hogy ragaszkodik a békeszerződés végrehajtásához, a kötelezettségek leszállításába semmi szín alatt nem megy bele és legfeljebb halasztásról tárgyal.

A Standard Oil Comp és Ujvidék városszépítészete

Olajraktár és tisztviselőtelep

Ujvidék, jan. 21. (A Délbácska munkatársától.) Talán egyetlen nagyobb városa sincs a kontinensnek, amelyben az újabb építkezéseket ne bizonyos meghatározott szempontok szerint bírálják el. Ujvidék város közeli jövőjében hatalmas fejlődést fog mutatni, tehát minden építkezésnek elsősorban a városszépítés és városszépítés elemi szabályait kell szem előtt tartania. A modern városszépítés széles sugárutakat épít, fásít, s a közegészség szempontjait véve figyelembe, a városból perifériákra igyekszik kitelepíteni minden gyáruzetet és olyan ipari vállalatot, amely melléktermékeivel a környezetet levegőjét, vizét, vagy földjét megfertőzheti.

Ez mindenütt így van és Ujvidéken se lehet másképpen. A város fejlődése és kiépülése — régi megállapítás — csak a Dunapart irányában lehetséges. A tisztviselő telep számára is a strand és az összekötő vasúti hid közti rész mögötti elterülő földszáv van kiszemelve. Ennek dacára a newyorki Standard Oil Comp. helyi vezérképviselése a városhoz benyújtott ajánlatában ezen a helyen akar telket vásárolni, amelyen a milliárdos newyorki cég olajraktárat óhajt felépíteni. A Standard Oil Comp. beadványa a vasúti hid és strand közt egy 400 méter széles és 200 méter mélységű területet akar erre a célra megvásárolni.

Az ajánlatot a keddi közgyűlés fogja tárgyalni, de nem akarjuk hinni, hogy a kiszélesített tanács, éppen az emített szempontok figyelembe vétele után helyet adjon ennek a kérelemnek. Egy ilyen olajraktár semmiesetre sem produkál olyan illattermékeket, amelyek akár a létesítendő tisztviselőtelep, akár ott felépülő magánházak lakói számára kívánatosak volnának. Néhány év kérdése csak, hogy a fejlődő városból sugárút vezessen a Dunapartig, ennek sem lehet soha ékessége a Standard Oil Comp. néhány ezer petroleumos hordója.

Ha ez az olajraktár föl is fog épülni ezen a helyen, bizonyos, hogy tíz év múlva ki kellene onnét telepteni. Ez az építkezés tehát a társaságnak sem érdeke. A Hadiszigetén, a vágóhid környékén — ennél sokkal olcsóbb telkeken — van az ilyen építkezések helye, ahol sem egy vágóhid, sem egy olajraktár melléktermékei és illa a nem hathat zavarólag a környezetre. Hiszünk, hogy a keddi közgyűlés nem tévesztve szem elől a városszépítés emiatt szempontjait, ilyen értelemben fog határozni.

Erdély küzdelme a nemibetegségek ellen

Ötven új ambulatórium. — A kolozsvári népjóléti államtitkárság programja.

Kolozsvár, jan. 21. (Saját tud.) Erdély egészségügyi statisztikája a világháború után igen szomorú számadatokkal illeszkedik az a letagadhatatlan tény, hogy a lakosság nagyobb számarányban, mint valaha, telve van a legkülömbözőbb nemibetegségekkel, nem is beszélve a tüdővész pusztításáról. A kolozsvári népjóléti reosztóhoz érkezett jelentések szerint Erdély egyes vidékein a vérhaj valóságos járványként dühög és az emberek tudatlansága annyira elősegítette a terjedését, hogy az érintett vidékek orvosai teljesen tehetetlenek voltak a népkatasztrófával fenyegető betegségek megfékezésével szemben. A népjóléti államtitkárság épp azért elhatározta, hogy a gyanús vidékek lakosságát a legszigorúbb vizsgálat alá veteli, hogy így megállítsák a nemzedékek életére végzetesen kiható betegségek elterjedését. Egyelőre csak egy alsó-fehérmegyei vidék lakosságát vizsgálta felül a népjóléti államtitkárság megbízásából dr. Stanca, a veneréskórház főorvosa.

Az érintett falvak csaknem kizárólag román lakossága eleinte ellenzennel fogadta a hivatalos orvosi vizsgálatot, azonban csakhamar belátták, hogy a jelentkezéskor semmi kellemetlenségük sem lesz. A vizsgálatok tehát a

legnagyobb rendben történtek és akinél a vérhaj legcsekélyebb tünetét megállapították, azt azonnal a megfelelő oltásokkal vették gyógykezelés alá. A lakosság megvizsgálása alapján készített statisztika megdöbbentő adataiból kitűnik, hogy az ellenőrzés alá vett vidék népességének 15%-án föltétlenül megállapítható a vérhaj. A megejtett Wassermann-féle vérvizsgálatok alapján ez az aráyszám még nagyobb lesz. És ha még a többi nemibetegségekre és a tuberkulózisra eső megbetegedéseket is figyelembe vesszük, a fertőzöttek száma ijesztően emelkedik.

A népjóléti államtitkárság kísérlete alapján tervbe vették az egész Erdély hasonló ellenőrzését. A népjóléti reosztort már hozzá is fogott az erre vonatkozó tervek kidolgozásához. Körülbelül 60—70 poliklinikai ambulatórium felállítását tervezik, hogy a szegényebb néposztályok ingyenesen szakszerű kezeléshez juthassanak. Eddig 20 ambulatóriumot állítottak fel és ezek közül 15 teljesen kifogástalanul működik.

Tudomásunk szerint a kolozsvári népjóléti államtitkárság az első a háború után népbetegségek leküzdésére indított harcban. Ma még kiszámíthatatlan jelentőségű ez a mozgalom, amelynek számolnia kell az emberek tudatlanságából és oktalan álszemérméből fakadó idegenkedéssel. Mindenekelőtt hatalmas propagandával, tudományos és népszerűítő előadásokkal kell a társadalmi előítéletek korlátait lerombolni és az embereket arra rávevni, hogy a háború által teremtett tarthatatlan egészségügyi állapotokat csak gyökeres intézkedésekkel lehet jobbra fordítani.

Lloyd George állása megrendült.

London, január 21. (Eredeti távirat.) Politikai körökben igen nagy izgalommal beszélnek arról, hogy Lloyd George állása veszélyben forog. A lemondás lehetősége az utóbbi napokban került szóba. Ha Lloyd George márciusban Genuába megy, a koalíció szakadása esetleg a kormány bukását vonhatja maga után.

A Radics párt népszavazást követel.

Zagreb, jan. 21. (Eredeti távirat.) Hiteles értesülések szerint Radics, a horvát köztársasági párt elnöke hasonlóképpen mint a párisi konferencia idejében, most is titkos akciót indított, melynek főcélja — népszavazás útján — a horvát nép hangulatáról a szövetségeseket tájékoztatni. Zagrebben a pártvezérek titkos éjjeli üléseket tartanak, amelyeken a szavazás módozatait vitatják.

Magyar politikusok párbaja.

Budapestről jelentik: Gaál Gaszton és Beniczky Ödön ma reggel kardpárbajt vívtak. Gaál az első összecsapásnál jobb hüvelykujja felett lapos vágást kapott, mely három centiméteres vérző sebet ejtett, mire a párbajt beszüntették. A párbaj után a felek kibékültek. A Gömbös-Beniczy párbaj holnap délelőtt lesz.

Andrássy új pártja.

Budapest, jan. 21. (Eredeti távirat.) A tegnapi átalakult Friedrich párt a keresztény polgári és földműves párt nevet vette fel. Friedrich lemondott az elnökségről, amelyre Andrássyt kérték fel. Andrássy kijelentette, hogy a pártvezetést elvállalja. A párt programját Friedrich legközelebbi beszámolóján fogják részletezni.

Keresztény szociálista kormány Németausztriában.

Bécs, jan. 21. (Eredeti távirat.) A Schöber kormány lemondása a jövő hét utolsó napjaira várható. Helyére előreláthatólag egy keresztény-szociálista kormány fog lépni.

HIREK.

— A Délbácska kiadóhivatala felkéri a lap előfizetőit, hogy a lap akadálytalan küldése érdekében hátralekötött előfizetési díjaikat haladéktalanul beküldeni sziveskedjenek.

— Ujra sztrájkjal fenyegetőznek az osztrák állami hivatalnokok. Bécsből jelentik: Az osztrák állami hivatalnokok a bécsi városházán tartott gyűlésük alkalmával határozati javaslatban tiltakoznak a munkaidőnek nyolc órára való meghosszabbítása ellen. Az államnak ezt a tervét nyílt hadüzenetnek tekintik. Elhatározták, hogyha a kormány ragaszkodik terve keresztülvételéhez, akkor proklamálják az általános sztrájkot.

— A vonaton lelőttek egy kétszeres rablógyilkost. Két nappal ezelőtt a Szlatina-Osljak között közlekedő vonaton egy csendőrszolgálatos igazolta az utasokat, miután a vasúti vonal közvetlenül a magyar határ mentén húzódik. Egy harmadosztályú kocsiiban a járó egy gyanús emberre akadt, akit igazolásra szólított fel. Az idegen erre szó nélkül revolvert rántott elő, a csendőr azonban észrevette, megelőzte és még mielőtt elszökött volna revolverét a csendőr lelőtte a gyanús idegent. A nála talált iratokból megállapították, hogy Hlatni Iván a neve és vasmunkás. Különféle lopott holmit találtak nála, amelyekből megállapították, hogy ezek a tárgyak Slizac Dragutin és feleségéé voltak, akiket Szlatinán pár nap előtt meggyilkolva találtak lakásukon. Így megállapított nyert, hogy a csendőr által lelőtt egyén kétszeres rablógyilkos, aki valószínűleg át akart szökni a magyar határon.

— Megindul a Beograd—Pancevo közötti hajójárat. Beogradi tudósítónk jelenti telefonon, hogy január 20-ikától kezdve újra megindul a Beograd—Pancevo hajójárat. Beogradból a hajó 7 és fél óra körül indul Pancevora, onnan pedig fél tíz és délután négy óra körül indul Beograd felé.

— Pasteur-intézet Ujvidéken. Jugoszláviában eddig csak egyetlen Pasteur-intézet volt Zagreb székhelyű, ami bizony kényelmetlen volt, mert az ország minden részéből ide kellett szállítani a betegeket. Most Novisadon, az állami kórház mellett már befejezés előtt áll az új Pasteur-intézet, mely remélhetőleg március végén már meg is kezd működését. Az intézet vezetője dr. Hempf Adolf, lukavici kór-orvos lesz. — Az új Pasteur-intézet nagy haladást jelent egészségügy tekintetben a Vajdaságra, mivel ezután nem kell a betegeket a távolfekvő Zagrebbe szállítani, hanem lakhelyükhöz közel gyógyíthatják magukat.

— A forradalmi hullámok Spanyolországban. Madridból jelentik: Madridban a katonatanács ellen tüntető tömegek vonultak fel, akiket a lovasság rövid küzdelem után visszavetett. Halálosát nem történt. Egész Spanyolország forrongásban van a nagy meglepetésektől lehet tartani. A kormány mindent elkövet a rend biztosítására. A forradalmi elemek rendkívül erősek és elkeseredettek.

— Jugoszláv konzulátus Temesváron. Temesvári tudósítónk jelenti: Mint beavatóit helyről értesülők, valószínűleg még a jövő hónap folyamán jugoszláv konzulátust állítanak fel Temesváron.

— Fontos változások az olasz diplomáciában. A „Gazetta de Popolo” jelenti, hogy Bonin Longare párisi olasz nagykövetet visszahívják és helyébe Sforzát nevezik ki. Ugyancsak e forrás szerint Bomartino londoni olasz nagykövet is elhagyja Londont.

— Megnyiták az ir börtönök. Dublinból jelentik, hogy az írországi börtönökből háromszázhatvan politikai foglyot szabadonbocsátottak. Az ír városokban mindenütt lelkes ünnepek voltak, a lakosság ünnepelte a szabadulást. Az angol csapatok a napokban valószínűleg megkezdik Írország kiürítését.

— A Fifi, a betiltott szatóza már jubiláló francia operett kottái nem jelentek meg magyar kiadásban — csak a Színház Életben. Ince Sándor hetilapjának új száma közli a Fifi legszebb számát. A tartalmas lap ára 15 korona, negyedévi előfizetés 250 korona. Kiadóhivatal Budapest, Erzsébet-körút 29.

— Öt hónapi vizsgálati fogság után öt leí pénzbüntetés. Kolozsvári tudósítónk jelenti: Néhány héttel ezelőtt Petala tábornok elrendelte, hogy az összes határátlépési ügyeket gyorsított tempóban tárgyalja le a hadbíróóság, mert igen sokan vannak, akik egy fél éve, vagy még hosszabb idő óta szenvednek vizsgálati fogságban jelentéktelen vétségeikért. A hadbíróóság elé ma került Kónya Lajos 19 éves mechanikus esete, aki öt hónapja szeved vizsgálati fogságban. Kónya Lajos elmondotta az előző kérdésre, hogy szülei meghaltak Budapesten és éhesen és hajléktalanul csavargott az utcákon. Ekkor jött eszébe, hogy Erdélyben Kolozsvárt rokonai élnek, akikhez segítségért fordul. Miután utlevélre és vasútra nem volt pénze, gyalog átszökött Nagyváradnál a határon, de mindjárt másnap szabályszerűen jelentkezett a szolgálatra, ahol letartóztatták és azóta is vizsgálati fogságban ül. A hadbíróóság tagjait annyira megalotta az árva fiú elbeszélése, hogy alig egy perces tanácskozás után az öt hónapi vizsgálati fogságban szenvedő Kónya Lajost öt leí pénzbüntetéssel büntették.

— Házasság. Tolstol Vera Iljivna grófnő és Bakovsky Old f. hó 18-án törvényes házasságot kötöttek.

— Megtalálták Oberdank törét, amellyel megsebezte Ferenc Józsefet. Bécsi tudósítónk jelenti: A forradalom után a bécsi Burgot egy tiszt csapat, majd egy rokkant osztag szállta meg. Mindkét óráig meg lehetett tartott fenn, több ereklje azonban mégis elveszett. Így például mind mostanáig elveszettek hitték, mert sehohsem tudták megtalálni Oberdank törét, amellyel ismeretlen merénylőt Ferenc József ellen elkövette. Ugyancsak elveszettek tartották Ferenc József véres ingét is, amelyet erekljébe tűzött meg a veszedelemből szerencsésen megmenekült uralkodó. A napokban egy üvegtöredékében a Burg egyik elhagyott szobájában megtalálták ugy a törét, mint a véres inget. Miként a Délbácska bécsi szerkesztője értesült, legközelebb mindkét leletet közszemlére teszik ki és pénzt fogják mutogatni.

— A csángók kivándorolnak Erdélyből. A kolozsvári „Keleti Újság” mai száma megrendítő hírt közöl. A lap értesülése szerinti az erdélyi csángók kivándorolnak Erdélyből. A csángókat a régi magyar kormányok politikája telepítette le legnagyobb részét Erdélyben. A kivándorlásuk oka, hogy az erdélyi agrárreform elveszi a telepesek parányi birtokait is. Több mint 5000 család csatlakozott eddig a mozgalomhoz. Megbízottak már tárgyalásokat folytatnak a brazíliai kormánnyal.

— Meteorosés. Nyiregyházáról írják: Kedden este negyed hét tájban érdekes égi tüntemény figyelhetők meg azok, akik a Károlyi téren tartózkodnak. Lassan mozgó meteor hasította át a levegőt és reflektorszerűen bevilágította a tér zugát. A föld feletti vízszintesen, mintegy 500—1000 méternyi magasságban haladó meteornak hosszú üstököszerű csövája is volt.

— Az állami tisztviselők beszerző csoportja tagjainak figyelmébe. Az ujvidéki kir. kerületi törvényszék, mint kereskedelmi bíróság 94—1921. sz. alatt megemléstette a beszerző csoport igazgató bizottságának és felügyelő-bizottságának megválasztását, mely választások a csoport 1921. évi december 18-án tartott rendkívüli közgyűlésén ejtették meg. Ennek következtében az ujvidéki állami tisztviselők beszerző csoportjának igazgatósága újabb rendkívüli közgyűlést tűz ki f. é. február 5-napjának d. e 9 órájára, melyet a buzatéri szerb elemi iskolában fognak megtartani. A napirend a következő: 1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére jegyző és két tag választása. 2. 9 igazgató bizottsági tag és 6 választott tag megválasztása. 3. 7 felügyelő-bizottsági tag megválasztása. Az alapszabályok 9. pontja értelmében a közgyűlésen csak azok a tagok gyakorolhatnak szavazati jogot, akik teljes részüket befizették. Abban az esetben, ha ezt a közgyűlést, a tagok meg nem jelenése következtében, nem tartásák meg, a közgyűlés 1922. évi február 12-re napoltatik el ugyanazzal a napirenddel, amelyet a megjelent tagok számára való tekintet nélkül fognak megtartani. — Az állami tisztviselők beszerző csoportja igazgató-bizottságának 1922.

január 12-én tartott üléséből. — Az igazgató bizottság.

— Dr. Endrőci Mihály volt novisádi ügyvéd jelenleg Budapesten (II. ker. Batthyányi-utca 46.) folytatja ügyvédi praxisát.

— Hirdetmény. Figyelmeztetnek az összes vajdasági háztulajdonosok, hogy lakhelyeiken minél előbb szervezkedjenek és ez alkalommal szerkesszék meg határozatukat is, úgy, hogy az már kész legyen, amikor Ujvidéken összehívják a nagygyűlést. A gyűlés napját az újságok annakidején közölni fogják; ezen a gyűlésen jelenjenek meg az összes háztulajdonosok és hozzák magukkal javaslatukat. Az ujvidéki háztulajdonosok egyesülete. 2249-3 3

— A háztulajdonosok figyelmébe. Felhívtnak az ujvidéki háztulajdonosok egyesületének összes tagjai, úgy mint a többi nemtag háztulajdonosok is, hogy okvetlenül, saját érdekében jelenjenek meg a vasárnap, folyó évi január 22-én d. e. 9 órakor tartandó gyűlésen. A gyűlés a Trandafil-épületében (a szokol-teremben) tartatik meg. Tárgy: az egyesület eddigi és jövőbeli működése. — A háztulajdonosok egyesülete. 2250 3—3

— A beltéri kath. kör f. hó 29-én (vasárnap) este fél 9 órakor tartja saját helyiségében műsorral egybekötött táncmulatságát. Az előjelekből látszik, hogy a mulatság ismét azok köré fog tartozni, melyre a kör tagjai sokáig fognak kellemesen vizsgagondolni. A műsor már nagyjában készen várja az előadást. Különös meglepetésként fog hatni, városunk zenel-kiválóságának, Czepak Camillonné urnő két kitűnő tanítványának szerepeltetése; a kis 8 éves Berno'd Ilonka végtelen ügyes zongorajátéka és a bájos Neupauer Hedvig graciozus cigánytánc. Felép azonban kívül egy művészi gitározó, ki maga kísér németül előadott dalait. Sikerült még fellépésre megnyerni, két igen ügyes műkedvelő bűvészt, kik mint gumiberek is produkálják majd magukat. Lesz azonban kívül zenekari szám, egy rövidke szindarab, férfinégyes, kupié és még egy néhány meglepetés, melyeket a közönségünk előtt is mint elsőrangú műkedvelőnek elismert Fuchs György ur fog bekonferálni. Az előadás pont fél 9 órakor kezdődik. Műsor után (fél 11) tánc, hajnali 4 óráig, melyhez a zenét a NAK közkedveit zenekara szolgáltatja. Büfféról, ruhatárról gondoskodik a rendezőség. Belépődij személyenként 6 diár. Külön meghívók e mulatságra nem adattak ki, mert tekintettel a helyiségek szűk voltára a mulatságon csak a kör tagok és azok családtagjai vehetnek részt, miért is kéretnek a tagok, amennyiben vendégeket óhajtának magukkal hozni, azt előzetesen feltétlenül a rendezőségnek bejelenteni sziveskedjenek. Férfi vendégeket (táncosokat) szívesen lát a rendezőség.

APOLLO
MOZGÓ

JANUÁR
22

MAJOMKALAND.

Vigjáték 1 felv.

66.

Cow-boy dráma 2 felv.

Carpentier-Dempsey.

Boxmérkőzés.

Prva Osiječka tvornica za preradbu drva Osijek

Ajánl

Zsir hordókat

bükkfából 6 vasbronccsal, a legjobb minőségben, körülből 200 kiló netto tartalommal. Kapható: 2205—5-12

GERICH ISTVAN-nál Novisadon,

Sándor Régens-utca 50. sz. — Telefon 166.

— Belohorszky Gábor főesperes temetése. Az ágost, hitv. evang. egyháznak Ujvidéken tegnap nagy gyásznappja volt. Ezen a napon temették délután 2 órakor az egyháznak volt érdeműs lelképásztorát és a bács-szerényi esperességnak volt főesperesét. Már 1 órákor délután nagy ember tömeg tolongott az evang. templom előtt, hogy szeretett lelképásztorát utolsó útján kiki érje. A temetésen megjelentek az összes hitközségek és az ujvidéki hivatalok küldöttjei. Az evangélikus lelkészek részéről a következők vettek részt a temetésen: Wagner G. Adolf, a bácsi német-magyar egyházmegyének főesperese, Starke Sámuel a slovak bácsi egyházmegyének főesperese, Wack Péter a német-magyar bácsi egyházmegyének alesperese, Jáhn Jakab a kiskéri, Becker Mihály az új sóvá, Derner Gusztáv tiszakáimánfalvi, Turcsán Pál kiskéri, Dedinszky János glózsávi, Kud Vilmos zsab'nyi, Róth Béla verbaszi lelkészek és Fábry J. Bertalan helybéli lelkész.

A gyászisteniszteletnek, mely nagy pompával ment végbe a következő programja volt: 1. német közének. Németbeszéd tartotta Wagner G. A. főesperes. 3. Slovak beszéd mondotta Dedinszky János lelkész, 4. Magyar beszéd tartotta Becker Mihály sóvá lelkész, 5. Ének, énekelte az evang. Jugendchor, 6. Német életrajz és búcsuztató, tartotta Jáhn Jakab kiskéri lelkész és slovak életrajz valamint búcsuztató, tartotta Fábry J. Bertalan ujvidéki lelkész. 7. Az életrajz ismertetése után Jáhn Jakab lelkész imádkozott, beszélt a halottat, áldást mondott a gyülekezetre. Ezután a slovak egyházi ének zárta be a gyászszerzartást.

Innét a gyászmenet a Futaki-uti temetőbe indult, ahol Starke Sámuel slovak főesperes liturgiája után Fábry J. Bertalan helybéli lelkész búcsuztatta el az egyházközség nevében volt lelkészét. Utána Wagner G. A. főesperes imát mondott, beszélt a halottat és a dalárdai éneklésével véget ért a gyászszerzartás.

TŐZSDE

Beograd, január 21. Lira 322.50 cseh korona 128, márká 38, lei 54.25.

Devizák: London 317.20, Páris 612, Newyork 75.65, Genf 1460, Milánó 327.90, Prága 130.60, Berlin 37.75, Bécs 0.92, Bukarest 55.75, Szófia 50, Budapest 11.30.

Zürich, jan. 21. (Eredeti távirat.) Nyitás. Berlin 255, Newyork 515, London 2167, Páris 4170, Milánó 2240, Prága 887.50, Budapest 75, Zagreb 170, Varso 15, Bécs 15, bélyegezett osztrák korona 09.

Cáfolják Albrecht és Ruppert főhercegek megegyezésének híreit.

Budapest, jan. 21. (Eredeti távirat.) Frigyes főherceg uradalmának vezértikára, Kern Imre, Izabella főhercegnő megbízásából, a lapokkal közölte, hogy Albrecht főherceg és Ruppert bajor trónörökös között állítólag létrejött megegyezésről illetékes helyen semmit sem tudnak és hogy ezen ügyről kapcsolatosan terjesztett hírek alaptalanok.

Az angol nemzeti liberális párt megalakulása.

London, jan. 21. (Eredeti távirat.) A különböző árnyalatu angol liberális pártok elhatározták, hogy „Nemzeti liberális párt” néven új pártot alakítsanak. A nemzeti liberális tanács megalakulásáért jóváhagyták, s annak elnökévé Lloyd Georgeot, alelnökévé Churchillt választották meg. Első ülésén Sir Gordon Slewrth kijelentette, hogy voltaképpen nem egy új párt megalakítását óhajtották, csak az egész ország liberális erőinek egyesítését.

Felkiöt szerkesztő: Dr. Szlezák Rezső.
Kiadótlajdónc: Pálh Ferenc és társai.

Apró hirdetések.

FOGTECHNIKUS tanuló VARRÓGÉP eladó. Nagy Singer súlyesztős, karika-dr. Rajkovic fogorvosnál hajós. Jókurban. Duna-utca 7. hátul az udvarban. 2-3 2265-1-2

Üvegiszolás,
Tükörjavítás,
Művegezés,

Foltos tükröket

garancia mellett javítunk.

„VITRUM” Novisad,
Futoska-u. 106.

Ház szabad kézből eladó.

Árpád u. 14. — Ugyanott egy vas-kályha eladó. 2262-1

Nézzé meg

az „AMERIKAI BARR” januári műsorát!

A saison legsikerültebb slágerrel: 4 Faludi, a kontinens legjobb ugródeszka akrobatái, Ruth Rec klasszikus táncosnő, Rita Costa spanyol táncosnő, Eugén Pártos saját szerzeményeivel, Bella Zozé szubretie, Max Hofer, a rögtönző humorista, Jules u. Juliette, akrobatikus táncosnő, The Orig. Dancig u. Dolls, groteskes mondaiu kettős, Elly Gil táncosnő, Orig. Tamara légtornász a trapézen, 2 Frank, a Xylophon mesterrel, Ella & Edmondo, Szerelm a konyhában, Donszki Kozaci orosz ének- és táncgyűjtés. 1749 9-15

Kezdeté este 9^{1/2} órakor.

Ház eladó

egy hold teleppel. Darányi-telep 145. szám. — Zombori vonal mellett. 2255 2-2

ÉLELMISZERÜZLET

2258 legforgalmasabb helyen betegség miatt eladó. — Cim a kiadóban. 2-2

Eladó szatócsüzlet-

berendezés Petöfy-utca 79. szám.

Van szerencsém értesíteni az ügyvéd, bíró és közjegyző urakat és a többi érdekelteket, hogy az

Ügyvédek Naptára

az 1922. évre elkészült és kapható

Ivkovics György

papirkereskedésében Novisad, Duna-utca 13. sz. alatt. 2268-1-2

Gyertyaöntő

munkások állandó munkára felvételnek. Jelentkezni lehet:

BOMBOS LAJOS Sombor, Wilson trg. Hus-plac.

IRODISTANÓT

keresek. A német nyelv perfekt tudása elengedhetetlen feltétel. — Szerbül tudó előnyben. Kertész Mór férfi divat áruház, Kralja Petra-ul. 30. 2254-1

Ügynököt keres Jugoslavija

általános biztosító vezérügynöksége

Novisad, Zrinyi Péter-u. 34.

2234 Rövid próbaszolgálat után magas jutalék mellett fix fizetést nyújtunk. 3-2

Ház eladás.

Kralja Petra-ul. 20-22. és Vu-2269 kovič-ul. 14. Bővebb felvilágosítás 1-3 Braća Sremčevićnál az üzletben.

KRUMESZ PÁL

Szállítási és fuvarozási vállalkozó-

nál Novisad, Futaki-ut 82. szám, azonnal eladó egy drb. 20 HP-os villanymotor. 2175

GOLUM
LEJJOBB
MULE,
DOUBLHARDVATER
KÉPVISELET ÉS RAKTÁR
A. ROMANO
ZAGREB: AKADEMIČKI TRG 8

Modern előnyomda

függöny, stor ágygarnitúrák és lehrneműminták nagy választékban. — A legújabb divatu ruhásminták

Nagyfejeőné
női divat-termében,
Novisád, Futaki-u. 9.

Vidékiek
figyelmébe!
Gyors
kiszolgálás!

Január hó 15-től
teljesen új műsor
az Amerikai Barban

Pályázati hirdetés.

Az ujverbázi takarékpénztár r. t.-nál elhalálozás folytán üresedésben lévő

ügyvezető igazgatói

állásra pályázatot hirdetünk.

Az állás javadalmazása havi 4000 korona fizetés és az évi nyereségből 2 1/2% jutalék — a fizetés rendezése a rendes közgyűlés tárgysorozatába fel van véve.

Pályázat február hó 18 án jár le és a kérvények alulírott igazgatóságnak adandók be.

Novi Vrbas, 1922. január hó 19.
2263 2-2 Az igazgatóság.

Buziási természetes szénsav

10 kilónként 340.— korona
árban kapható

Bauer Gyula sörnagykereskedő-

nél Novisád. Saját üres tartályok töltésre elfogadtatnak.

Gyarmat-árut, cukrot, narancsot és citromot,
száraz gyümölcsöt, fűszert, stb-it.

— Közvetlen bevétel a termelő-országból —
Ajánl legolcsóbb eredeti árakon

„ORBIS“ S. a g. I. TRIESTE

2255-1-2

Sürgőnycim: ORBIS, Trieste

Képviselek Jugoszlávia minden nagyobb városában kerestetnek.

Milič Testvérek és Társa Épület és műbutorgyár

PETŐFI-UTCA 51—53.
Sürgőnycim: MILIČ I DRUG. NOVISAD.

Jutányos árak!

A Vajdaság legjobban felszerelt műbutorgyára. Modern gépüzem. Elsőrangú szakmunka Épületberendezések és bútorok szállítása a legrövidebb idő alatt.

Szolid kiszolgálás. — Állandó butorkiállítás. Megrendelés szerinti tervek.
2222-6-10

Tiszviseleknek árengedmény.

ERZSÉBET

Január
22

A HÁROM NAGYNÉNI.

Vigjáték 4 felvonásban.
Főszereplő Lotte Neumann.

Vennénk kézmű-,

vagy rövidáru kereskedést Vojvodinai vagy nagy Szrém városban vagy nagy községben.

Molnár Testvérek

Maradik, Szrém. 2242-2 2

Valódi „ERÉNYI DIANA-

Sósborsszesz“

eladási ára 1922. jan. 15-től:
Kis üveg — — K 18.—
Közép üveg — — „ 50.—
Nagy üveg — — „ 100.—

A valódi „Erényi Diana“ sósborsszesz minden házban nélkülözhetlen.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Forgalomba hozza: JUGOPHARMACIA r. t. DIANA-osztálya Zagreb, Prilaz 12.

Törv. védve.

Vezérképviselőt és főlerakat a Vojvodina részére:

KORODY LAJOS és TÁRSAI NOVISAD. 2266-1-10

Viszonteladóknek magas engedmény! — Kiváratra árajánlatot küldünk.

FIAKKER

Egy bérkocsi, 2 ló és négy szerszám jó karban, 35.000 koronáért sürgősen eladó. 2259-1-2

Szöllő 1/4 hold, házzal együtt eladó. — Darányitelep I. 14/a.

Az üzlet átépítése és ujonnanberendezése miatt

az összes raktáron lévő női és uridivatruk január hó végéig **mélyen leszállított árakban fognak kiárusítottatni!**

Bizonyos cikkek, melyek ezután tovább nem tartalmak, főtárban

Ugyanott egy üzlettel portál, több pultok, üveg- és keményfalappal és fiókokkal és egy Wertheim-kassa eladó, olcsó árban.

Löwinger divatáruház, Novisád,

Péter király- (16)- utca 19. szám alatt. 1926-6-10

Alkalmi vétel viszontelárusítók-nak is

1922. január 24-én a SLOBODA nagytermében

FRANKL RÓZSI zongora-
művész

egyetlen hangversenye

MATAČIĆ operatőrgazdát és a színházi zenekar közreműködésével.

RAPID

HIRLAPTERJESZTŐ ÉS HIRDETŐ VÁLLALAT
FUTOŠKA-ULICA 24. — TELEFON 2-76.

NOVISAD

Hirdetések
felvétele bármely bel- és külföldi lap vagy sajtótermék részére

Könyvek,
hírlapok, folyóiratok és egyéb nyomdai termékek sajtó alá rendezése és kiadása

Hírlapok,
könyvek, divatlapok, nap-tárak, folyóiratok és egyéb nyomdai termékek bizományi képviselete

Klisék, plakátok
tervezése és elkészítése minden alakban és színben

Divatlapok,
a legújabb wieni és párisi női, férfi és gyermekdivatlapok állandó nagy raktára.

A novisádi Almanach KURIR közgazdasági hírlap, SPORTRILAP kiadóhivatala

1799-8-11